

MÍSTO TRAKTORISTY DIVADELNÍKEM

Rozhovor s pedagogem a odborným lektorem Alešem Bergmanem

Jsi na Pikniku poprvé, jak to tu na tebe působí?

Podle mě je přehlídka na skvělém místě, které na ni má velký vliv. Zažíval jsem třeba festivaly v Třebíči nebo v Úpici a Volyně mi je připomíná. Funguje to tu. Město má genius loci a tenhle kulturák, to je jedna z mála staveb, kde se dá zároveň bydlet, jíst a sledovat divadlo a zároveň je to propojené s parkem. Myslím, že je to tu optimální.

Několik let sis odpočinul od celostátních přehlídek. Vnímáš nějaký posun amatérského divadla - třeba ohledně repertoáru?

Myslím, že je to hodně podobné. Dnes se samozřejmě hrají současné věci, které tehdy nebyly, ale zas bylo současné něco jiného. Ale je to podobné v tom, že se vedle sebe postaví vesnické realistické drama, divadlo poezie a pohybové experimentální představení. To se nemění.

A je podobná i úroveň představení? Je z čeho vybírat?

Přijde mi, že ano. Třeba loňský Jiráskův Hronov mi přišel jako jeden z nešpičkovějších ročníků, co jsem kdy viděl. Po roce 89 byla taková vlna, kdy se soubory, které do té doby fungovaly, začaly rozpadat, protože se všichni vrhali na podnikání a zcela změnili styl života. A to se dotklo celého amatérského divadla a projevilo se to třeba i odlivem lidí z Jiráskova Hronova, ze seminářů. Ale velice rychle se vše znovu postavilo. Zajímavé je, že ve společnosti se teď dějou některé věci, ze kterých máme trochu strach, a důsledkem je, že lidé, kteří cítí, že jsou něčím spřízněni, třeba právě kolem amatérského divadla, mají znovu tendenci k sobě tíhnout a jsou spolu ještě raději.

Takže je pro tebe u amatérského divadla důležitá nejen inscenace, ale i to, že se lidé sejdou a jsou spolu?

No to je hrozně důležitá věc, divadlo je vždycky záležitostí setkání. O Hronově se říká, že člověk se s někým baví třeba v Hororu, rozhovor nedokončí, a když se po roce setkají, pokračují v rozhovoru tam, kde přestali. Rok mezi tím prostě jako by nebyl. Dalším úžasným fenoménem jsou vůbec jednotlivé inscenace a jejich kvality, které profes-

sionální divadlo ani mít nemůže. Třeba kdysi jsem viděl v Hronově Rok na vsi, který hrál soubor z obce nedaleko té, kde to Mrštíci psali. Starostu v té hře například hrál starosta té vsi. To tak úžasně fungovalo! Samozřejmě jsem viděl i Krobotovu inscenaci v Národním divadle, kde profesionální herec tu postavu staví a já cítím, že dělá nějaký oblouk, pointu. Ti vesničani tohle neuměli, ale byli tak autentičtí a najednou bylo jejich představení tou silou srovnatelné se zážitkem v Národním.

Napadají tě i další takhle silné amatérské inscenace?

Třeba opera Zmrazovač od Ad Hoc. To je fenomén, blesk z čistého nebe. Oni třeba už nic podobného neudělají, ale je to zkrátka šťastné setkání lidí. Já jsám sem začínal jako amatérský divadelník, pan profesor Císař včera vzpomínal na naše představení Nepojíždne housenky. A já jsem až zpětně ocenil, jak je důležité, jací lidé se zrovna potkají a zafungují společně, kolektivně. My jsme si toho tenkrát nedokázali dost vážít. A potom člověk dělá inscenaci v profesionálním divadle a zjistí, že se na tom nadřel, tolik práce udělal a ono to nemá ten efekt, protože se nepotkali zrovna ti správní lidé v tu správnou chvíli na tom správném tématu.

Rozhovor pokračuje na straně 10

Divadlo Navenek Kadaň / režie: Tereza Gvoždiáková

I. Levin: Veroničin pokoj

ALE, HOLENKU, TO JE ÚPLNĚ JINAK

Rozhovor s režisérkou Terezou Gvoždiákovou

Veroničin pokoj měl českou premiéru v září 2015 v Brně. Vy jste měli premiéru v lednu 2016. To znamená, že tou dobou jste už na textu pracovali.

Ano. Původně jsme měli mít premiéru v listopadu, ale těsně před ní nám odešla herečka. Museli jsme hru přezkoušet. Zkoušet jsme začali v srpnu.

Viděli jste inscenaci v ND Brno?

Byli jsme tam v únoru. Vůbec se nám nelíbila (smích). Překvapilo nás, co s textem udělali. Vzhledem k tomu, že vystudovali školy, rozumí tomu a jsou tedy asi úplně geniální, tak z toho vznikl takový mišmaš, který nebyl úplně vydefinovaný. Toho jsme se chtěli vyvarovat. S tím záměrem jsme do toho šli. Já jsem tam tak seděla a říkala jsem si: „Ach Bože, proč?“

Jedná se o první vaši věc, která se vymyká vaší klasické dramaturgii?

Úplně první není. Kolega, který před dvanácti lety soubor zakládal, dělal třeba Havlovu Vernisáž nebo Pařížského kata. Ale nebyli jsme v tom zapojení. V téhle partičce, jak jste nás viděli, to tak poprvé bylo.

Jak takovou změnu přijalo vaše publikum v Kadani?

Hrozně zajímavě. Báli jsme se toho, ale vypadá to, že je to zatím baví. Pokaždé

nás vyprodali, což u takového kusu není úplně snadné. Samozřejmě, že domácí diváci jsou jiní. Jsme hrozně rádi, že jsme si mohli zahrát jinde a zažít tu čistou reakci bez toho, že máme v hledišti známého nebo že babička říká: „Pane bože, co to má za kalhotky“.

Text jsi našla ty?

Jo. Chtěla jsem dělat Stepfordské paničky. Hrozně moc. Vzala jsem si ten román a řekla jsem si: „To napíšu“ (smích). Začala jsem obepisovat agentury a ukázalo se, že vůbec nejsou povolené k inscenování na divadle. Nabídl mi jako novinku Veroničin pokoj. A my se zamilovali.

A čím?

Je to Levin opravdu v té esenciální podobě. Představí vám skutečnost a já ty sis myslel, že to je takhle? Ale, holeнку, to je úplně jinak. A ještě vám to šestkrát změni. A vy mu na to pokaždé naletíte.

Já jsem tady zhlédla dopolední představení. To asi není úplně typický hrací čas, na který jste zvyklí...

Jednou jsme už hráli pro školy. Pro gympl.

Jaké byly reakce?

Zatím to bylo nejlepší publikum. Ohromně pozorní, lehce se naladili.

Cítili jsme, jak nesnáší tu postavu a probíhaly tam reakce typu „ty hajzle“. Šla z nich energie, kterou jsme mohli tak trošku osat a jít dál.

Jednalo se o tvou první režii?

Ano. Ani jsem nebyla na žádném semináři. Pomáhala jsem ve dvou komediích, které jsme dělali předtím. Osm žen a Bez obřadu. Vždycky se stalo, že naše režijní osobnost někam vysublimovala a já to převzala. Ale byla to hra, kterou bych si nevybrala. S Veroničiny pokojem to bylo poprvé, kdy jsem hru vybrala já. I herce. A od začátku to bylo skvělé. A oni jsou hrozně skvělí.

Tím, jak hrajete v komorním prostředí, tak uspořádání hlediště úplně nevyhovuje všem divákům.

Přemýšlela jsi o změně?

Mluvili jsme o tom hodně v Lounech. Všichni mi říkali, že divadlo je od slova dívat se, ale mně to je trochu jedno. To, že zadní řada nevidí, je trochu nešťastné, ale zároveň v tom bylo taková intence. Ani v životě nevidíme všechno ze správného úhlu, který bychom ideálně potřebovali, něco vidíme zpoza rohu, něco jen slyšíme. Baví mě, že to, kde sedí diváci, ovlivňuje míru fantazie, kterou musí zapojit, a z toho pak jejich výsledný zážitek.

Helena Plicková

NAVENEK DOVNITŘ VERONIČINA POKOJE

Samozřejmě, pro inscenování určité hry či žánru nemohou platit nějaká jednou daná, zcela závazná, neměnná pravidla. Tvorba je svobodná činnost a každý z nás může volit, jakých prostředků a postupů při tvorbě té své inscenace využije. Bude-li se řídit určitými doporučeními, nebo se spíše vydá za voláním vlastní intuice, nápadu, tušení... Rozhodne setkání s diváky. Když například velmi razantně zasáhnete do textu klasika a inscenace se nepovede, dozvíte se, že na takový zásah nemáte právo, když se povede, budete pochváleni za odvážný tvůrčí počin a nepietní přístup.

Tohle vše říkám proto, že inscenace hry Iry Levina Veroničín pokoj souboru Divadla Navenek z Kadaně s takovýmto překračováním a nenaplněním doporučení, jak vystavět fungující americký thriller (autora takových románových a posléze filmových trháků, jako Rosemary má děťátko a Stepfordské paničky), pracuje. Bohužel, myslím si, tentokrát ne ke svému prospěchu. I když musím říci, že celkově jejich výkony zde působily velmi sympaticky. Bylo vidět, jak jsou inscenaci a svým postavám oddáni, kolik soustředění a energie do hry vkládají, jaké nápady promítli třeba do scénografie. A odměnou jim bylo, že základní rovina Levinova příběhu k divákům došla a komunikovala s nimi. Neodehrával se však, jsem o tom přesvědčen, skutečný thriller.

Americká dramatika a herectví se pohybují v oblasti realismu, iluzivnosti. A s trochou nadsázky bych řekl, že pro americké herce je hraní v takovýchto inscenacích především „přípravkou“ na hraní ve filmu. Pracuje se s intimní, osobní sférou herce, s asolutně autentickým realistickým detailem. „Talent, to je obnažené podvědomí,“ přímo říkají v Actors Studiu. A tvrdě se na takovouto hereckou práci připravují. Dramatika pak s takovým stylem herecké práce počítá.

Když se konkrétně podíváme na Levinův thriller, vidíme, že pro svou působivost potřebuje pracovat se dvěma typy manipulace: jeden je součástí příběhu, kdy dva sourozenci-milenci manipulují s neznámým děvčetem, které nakonec zavraždí (jako už řadu jiných před ní a zřejmě i po ní), druhý směřuje k nutné manipulaci inscenace s divákem. Autor počítá s tím, že jako diváci někde zcela podlehneme iluzi, uvěříme, že se věci mají nějak, aby nás v další situaci překvapil, šokoval novým odhalením. V příběhu se třeba velmi významně pracuje s věkem postav a s precizním maskováním se některých z nich za ještě starší. A jestliže kadaňský soubor má všechny své herce velmi mladé a pracuje nutně už v základním maskování herců do věku postav s „licencí“, že my je budeme jako starší postavy vnímat, je dokonalý efekt působení příběhu na diváka tak, jak bylo autorem zamýšleno, nemožný. Podobně na plátně namalovaný nábytek je anti-iluzivním prostředkem a působí v tomto případě tedy také kontraproduktivně. Přesvědčivost situací je někdy narušována i v samotné herecké akci - třeba při technickém nezvládnutí projevu v expresi, někdy narušováním organické linie rozvoje vnitřního jednání postav, příliš vnějškovou charakterizací apod.

Jak jsem se už zmínil, v představení bylo vidět velký kus dobře odvedené práce a bylo prosyceno sympatickým úsilím souboru nelehký úkol, který na sebe vzali, zvládat. Ale v tomto případě by jim větší respektování zákonitostí žánru určitě výrazně pomohlo.

Aleš Bergman

Dopolední představení

Bylo to úžasně zpracované. Jen mě mrzí, že takovou tašku dostane člověk hned dopoledne.

Jarda, Česká Kamenice

Nejsem úplně schopná odpovědět bezprostředně potom. Hrozně mě to zasáhlo. Bylo mi to až nepříjemné. Ale myslím, že to je v pořádku, že takový pocit ve mně vyvolali. Velmi kontaktní. Seděla jsem v první řadě tak, že na mě až herci padali. Jsem toho fakt plná.

Tereza, Hradec Králové

(Zpívá) You know, personal Jesus. Drží to dobře dramaturgickou strukturu. Začíná to poměrně jednoduše, hezky, bezproblémově, a pak se dostanete do takového stresu. Je důležité, že diváci jsou tak blízko. Seděl jsem v první řadě a díky tomu jsem to mohl cítit. Nevím, jak zadní řady. Plno věcí se odehrávalo na zemi.

Jonáš, Brno

Pro mě to bylo zajímavé, takový kus v amatérském divadle, protože je to velká kláda. Myslím, že se s tím herci poprali statečně. Uvítala bych, kdyby to bylo svižnější, kratší a ne tak moc těžké.

Lucie, Náchod

Dost silná káva takhle na ráno. Určitě zajímavý text, který jsem neznal. Docela zajímavě si s tím poradili. Rozhodně k tomu přispělo komorní prostředí. Začátek mi přišel pomalejší, rozpačtější, ale pak se to rozjelo. A musím si dořešit ten konec. Asi tak.

Honza, Slavičín

Můj první dojem je, že nikam nebudu chodit sama. Prostě hrozný. Jinak pěkné představení. Na ráno ale docela mazec.

Aneta, Slavičín

Divadlo poPUD Brno / režie: Z. Neuvirtová
K. J. Erben, Z. Neuvirtová:
Což jsi se tak zasmušila?

NEJSME DIVADLO POEZIE

Rozhovor s autorkou adaptace a režisérkou Zuzanou Neuvirtovou

Proč starý Erben?

Udělat Erbena je výzva. Mám Kytici strašně ráda, i tu filmovou. Dlouho jsem uvažovala, jak ji ztvárnit na divadle, protože už to tady stokrát bylo. Nejdřív jsem přemýšlela, že by to byla pantomima, dokonce už jsem se začala na pomoci domlouvat i s Michalem Hechtem. Ale nakonec jsme to přehodnotili, protože naše publikum v Brně by asi pantomimu úplně neocenílo. Pak to asi před třemi lety udělal Honza Holec a hrál to i na Hronově a mě to demotivovalo. Říkala jsem si, že přece nemá cenu dělat Kytici, všichni to budou srovnávat, a tak jsem to odložila. A pak jsem jela vlakem na KoPR do Kralup a poslouchala soundtrack k filmové Kytici a začala znovu přemýšlet, jak by to mohlo jít. A přišla jsem na to vzít motiv matka - dítě, zločin - trest.

Nejdřív tedy byla láska ke Kytici a touha ji nějak intepretovat a posléze přišlo téma či klíč?

Ano, přesne tak.

Kolik z vás čtyř jsou matky?

Ani jedna zatím.

A jaké to je zpracovávat téma vztahu matky a malého dítěte?

Docela jsme se do toho vžily. Konkrétně jsem si samozřejmě nepředstavovala, o co smrtí vlastního

dítěte přijdu, ale snažila jsem se nějak vcítit do kůže matky. Mně dnešní matky přijdou pomalu jako soudržný gang, který drsně reaguje, když jim někdo sáhne na milované dítě. A i to je pro mě smysl závěru naší inscenace. Když se vrátí alespoň jedné z žen dítě živé, je to dobrý konec vlastně pro všechny.

Zaznělo v kuloárech, že patříte spíše na Wolkerův Prostějov. Jste divadlo poezie nebo činoherci?

Vůbec nejsme divadlo poezie, ani mě nikdy nenapadlo recitaci na jeviště přinášet. Až u Kytice, ale tady jsem to brala jako dramatický text a nezabývala jsem se ze začátku tím, že jsou to verše. Ani jsem nepřemýšlela o tom, že bychom se měli přihlásit na Wolkerův Prostějov. Šla jsem po příbězích, po tom nějak je dramaticky spojit, a netuším, jestli by to na Wolkerově Prostějově ocenili.

Režuruješ a zároveň v Kytici hraješ. Nechybí ti pohled zvenku ve chvílích, kdy jsi na jevišti?

Chybí. Původně jsem hrát nechtěla, ale bohužel dvě děvčata ze souboru už s námi nejsou, tak jsem chtě nechtě musela na jeviště. Při zkouškách jsem přebíhala mezi jevištěm a hledištěm. Je to riziko, ale doufám, že se to nakonec jakž takž povedlo.

Mluvila jsi o vašem publiku v Brně. Pro koho vlastně hrajete?

Jsou to hlavně studenti a lidi podobného věku, jako jsme my. Patříme do kaváren, klubů i putyk, kam za námi asi starší publikum nepřijde, pokud to nejsou naši rodiče.

Co kluci v souboru? Není jim líto, že jsou „bez práce“?

Bylo jim to trochu líto. Cítili se nevyužití, ale my už od února zkusíme novou hru, ve které jsou zapojeni i naši pánové. A samozřejmě s námi všude jezdí a podporují nás (Zuzčin partner Jiří právě vysává jeviště - pozn. red.).

A jaká bude nová hra?

Zkusíme Archiv jazyků od Julie Cho. Je to text, který pro nás přeložil Jirka Petřů. Je to hra o komunikaci a nekomunikaci. Bude to první celovečerní ucelená inscenace našeho souboru. Dosud jsme dělali kratší věci, složené třeba z tematicky nesouvisejích částí. Tohle bude první celistvá delší hra, kterou nazkoušíme. Premiéru plánujeme nejspíš na listopad.

A ty jsi opět režisérkou?

Ne, režuruje to Jirka. Když si to sám přeložil, ať si to sám režuruje.

Martin Rumler

KVADRATURA ERBENA

Čtyři balady z Erbena, čtyři ženy a čtyři příběhy o čtyřech matkách a čtyřech dětech tvoří vrcholy pomyslného čtyřúhelníku, na kterém stojí základy inscenace. Což jsi se tak zasmušila Divadla poPud z Brna – která je stejně čistá, věčná a přehledná, jako zmiňovaný jednoduchý geometrický útvar. A v tom je její krása, protože je stejně dokonale přehledná – a ovšem i její úskalí, protože se zdá být i stejně emocionálně (ne)účinná. Bohužel.

Konkrétní balady, z nichž režisérka Zuzana Neuvirtová poskládala svou inscenaci, spojuje téma matky, která přichází o dítě - a to víceméně v důsledku vlastního jednání a pochybení. Tento dramaturgický vklad je jedna z největších deviz inscenace.

Zvolené výrazové prostředky pak jsou antiiluzivní, střídme, kultivované a ve své struktuře vlastně docela jednoduché. Usilují o zdivadelnění verše prostřednictvím jevištního obrazu, což samo o sobě je bezesporu velmi vhodná cesta k divadlu poezie. Žel výsledek částečně zůstal jen na úrovni rozpohybované recitace.

Nejvýraznějším vizuálním prvkem je stínohra na bílém paravanu, která se stylově k použitému divadelnímu jazyku velmi hodí, není však ani natolik vynalézavá, ani dost technicky přesná a propracovaná na to, aby měla výraznější emocionální účinek.

Děti jsou personifikovány pomocí šátků, ovšem ani vůči nim aktérky nedokáží vždy naprosto důsledně jednat a proto vynívají spíše jako věčný znak pro dítě, než jako účinný obraz milovaného dítěte.

Když k tomu přičteme fakt, že z děje jsou eliminovány momenty, které by mohly pomoci vytvořit dramatickou situaci, není divu, že ve výsledku inscenace vynívá spíše jako formálně estetizovaná zpráva o Erbenovi než jako skutečně dramatický útvar. Což je velká škoda, protože takto sestavený výběr z Kytice rozhodně není marný a stejně tak není marný přístup, jakým se ho protagonistky pokusily zrealizovat.

Proto jim i divákům nelze než popřát, aby v cestě, na kterou se vydaly, dál pokračovaly, protože tato cesta smysl má, jen je velmi dlouhá a Divadlo poPud je zatím pouze na jejím začátku. A pokud ji nevzdá, věřím a doufám, že se dřív nebo později dočkáme i mohem zajímavějšího a bohatšího tvaru než jen toho základního.

Kateřina Baranowska

Líbilo se mi to. Celkové provedení. I jak to zahrály. Hezké představení.
Veronika, Volyně

Mně se to taky líbilo. Holky jsou šikovné.
Veronika (dcera), Volyně

Příznačné představení, když je Den matek.
Alena, Husinec

Líbilo se mi to. Celkové provedení bylo výborné. I scéna byla krásná.
Staňka, Kroměříž

Klasický text ve velmi klasickém až pietním provedení. S tím, že jsem si u toho kladl otázku spíš o Erbenovi. Jak to ten chlap udělal, že po tolika letech mají lidé potřebu se k němu vracet a vyrovnávat se s ním. Jestli je to opravdu archetypálností témat, která rezonují pořád a která jsou věčná. Ale taková míra deprese po ránu je asi až příliš.
Radek, Mladá Boleslav

Zhruba tohle jsem od toho očekávala. Prostě Erben. Závěr to pro mě trochu napravil.
Marcela, Mladá Boleslav

Čistě, srozumitelně. Jo, líbilo se mi to.
Roman, Husinec

Bylo to moc pěkné. Připomnělo mi to, když jsem se ještě učil Erbena. Bylo to takové pohlázení.
Václav, Kroměříž

Podle mě to nebylo nic moc. Jen mi to připomnělo Erbena. To je ode mě ošklivé, ne?
Květuše, Klášterec nad Ohří

Některé nápady paradní, velká škoda, že jich tam bylo málo. Třeba to tleskání místo slova zatleskal mě dostalo. Možná i místo mnoha jiných slov by takoveto herecké akce byly lepší.
Miroslav, Strakonice

Reverzní dveře Brno / režie: Kamila Konývková Kostřicová

J. P. Sartre, K. Konývková Kostřicová: Já jsem Lucien

UDÁLOSTI V EVROPĚ NÁS DOBĚHLY

Rozhovor s herečkami Annou Votrubovou, Sabinou Hloubkovou a Lucií Prouzovou

Když jsem zjistila, že předloha, kterou jste se rozhodli převést na jeviště, je z roku 1939, musím říct, že jsem měla velký strach. Co vás k této dramatinizaci vedlo?

Lucie: Každou sezónu si na začátku řekneme, co by nás zajímalo.

Myslíš téma?

Lucie: Téma i konkrétní předloha. Sartre poprvé padl před dvěma lety. Zajímal nás. Jeho věci nás nějakým způsobem oslovily. Vrátily jsme se k němu minulou sezónu, já a Kamila. Potom už je to kolektivní práce. Řešíme to spolu. Hledáme témata.

Anna: Samotná dramaturgická práce byla nejdělsí, stěžejní.

Sabina: A zároveň vedle hlavní linky tam některé věci vnímáme každý trochu jinak. Podle toho, které ho oslovují více nebo méně.

Lucie: Hlavní ale máme samozřejmě společné. Příběh Luciena, jeho vývoj. Jak ho různé osobnosti či události ovlivňují. Řešili jsme hodně charisma takového člověka, který dokáže přitáhnout lidi k sobě. A dodnes si nejsme jistí, co je to za člověka. Je to prorok, mučedník nebo diktátor?

Bylo jednoduché dospět k závěru, který jsme tady viděli?

Všechny: (smích)

Anna: Právě že ne. Naše hra prošla dost velkým procesem. Každá

repríza je jiná, vždycky jsme to nějak pozměnili. V první fázi procesu jsme měli otevřený konec. Nechali jsme na divákovi, aby se sám rozhodl, zda je Lucien pro ně dobrý, nebo špatný.

Sabina: Inscenace se vyvíjí i v kontextu společenských událostí.

Lucie: Nutno říct, že jsme hru měli hotovou a po první, druhé repríze se staly události v Evropě, např. Paříž. Takže nás ty události teprve doběhly. O to je to pro nás silnější.

Když říkáte, že to byla kolektivní práce, tak předpokládám, že to zahrnuje i režii. To muselo být docela náročné.

Všechny: (smích)

Anna: Jak je napsané v programu, inscenační proces trval nejdéle.

Lucie: Taky jsme měli pár krizíček (smích).

Co pro vás bylo nejdůležitější, abyste na jeviště dostali?

Anna: Jakou moc má prostředí, ve kterém se Lucien objevuje, a jakým způsobem na něj působí.

Sabina: Rozhodně to, jakým způsobem se lidi hrozně jednoduše přidají na nějakou stranu. A to i hodně extrémní. To jsme si vlastně pojmenovali teprve nedávno.

Dav je tedy ve vašem pojetí další postava...

Sabina: Ano. Hrůza je v tom, že dav jde ve skutečnosti za jedním člověkem. Anna: Což stojí na odhodlání a charismatu toho člověka.

Když jste povídku přenesli do dneška, aby byla srozumitelná současnému divákovi, tak se nabízel převést i původní filosofické pasáže a odkazy na myšlení té doby do aktuálnějších ideologií. Vy jste je tam ale nechali.

Lucie: To možná pramení z našeho původního záměru držet se textu. V předchozích inscenacích jsme se hodně od původních předloh vzdálili. Tvořili jsme víc naše věci. Sartra jsme chtěli cítit.

Anna: Bylo nám líto nahrazovat v textu jednotlivé repliky našimi, když mají samy o sobě výpovědní hodnotu.

Sabina: Báli jsme se rizika, že kdybychom to hodně aktualizovali, protože jsme se samozřejmě bavili i o dnešní Evropě a našem státě, tak už bychom byli na tenkém ledě. S naším sdělením, apelem. Člověk to v tom vidí, pokud hledá.

Helena Plicková

NEZAPOMEŇTE!

Zpravodaje si můžete stáhnout na www.divadelnikipiknik.cz, Aktuality a fotky najdete také na facebookové stránce facebook.com/divadelnikipiknik

MÁM PRÁVO EXISTOVAT, PROTO EXISTUJI

Zed' (francouzsky: Le Mur) je název souboru pěti novel Jeana Paula Sartra. Kniha byla vydána v roce 1939. Příběhy jsou koncipovány jako existencialistické fikce. Autor dílo dedikoval své dlouholeté přítelkyni Olze Kosakiewiczové, bývalé studentce Simone de Beauvoirové. Zed', Místnost, Hérostratos, Intimita a Mládí vůdce.

Příběh je vyprávěn z perspektivy Luciena Fleuriera (ich forma), který se narodil do rodiny malého průmyslníka (francouzská střední vrstva). Je předurčen převzít otcovu pozici a být vůdčím duchem. Malý Lucien prochází od prvních krůčků postupným procesem sebeuvědomování, kdy začíná vnímat, že existují rozdíly mezi mužským a ženským pohlavím, pak nastupuje období vzdoru, uvědomuje si, že by měl milovat rodiče a předstírá chování a pravidla, která vyžaduje všeobecná konvence. Má komplexy, v životě je neukotven a stále hledá jeho smysl. Dospívá k názoru, že nic - ani on - neexistuje, vše je jen přelud. Na konci prázdnin si naplánuje vykonat sebevraždu malým revolverem uloženým v maminčině stole. Nakonec se k ní neodhodlá.

Na gymnáziu se prostřednictvím stejně tápajícího spolužáka Berliaka seznamuje se surrealistou Bergérem, jehož vlivu na čas zcela propadne. Čte Rimbauda, objevuje Freudovu psychoanalýzu, má nutkání vypravit se za ním do Vídně, uvědomuje si, že je mu vlastní oidipovský komplex, přestože je heterosexuální orientace, poddává se svému „učiteli“ na pokoji během výletu. Trpí výčitkami, je sám sebou zhnusen a obává se vyzrazení intimního poměru s jiným mužem, které by jistě ohrozilo jeho budoucnost. Přerušuje další kontakty s ním i Berliakem. Navazuje přátelství se spolužákem Guigardem, vyráží spolu do společnosti. Poznává první lásku Maud, ale nemíní se vázat. Kamarád ho přivádí do skupiny mladých radikálních přátel, v níž se mu zalíbí. Tvrdě propagují francouzský nacionalismus, Lucien je sám silným antisemitou a je na to hrdý.

Na ulici zkopou do bezvědomí chodce, který četl komunistický deník L'Humanité. Našel svou novou identitu, dožrál čas na změnu, nechal za sebou období hledání a nejistoty, jeho existence má jasný cíl, bude se chovat odpovědně, dostuduje vysokou školu, nahradí otce ve vůdcovské pozici firmy, brzy se ožení a bude mít kupu dětí. Z mladíka se stal muž, tu existenciální změna je nutná světu zvěstovat ještě novým pěstěným knírem.

Novela Mladý vůdce se stala literární předlohou pro scénický tvar inscenace souboru Reverzní dveře Brno / Jean Paul Sartre, Kamila Konývková-Kostřicová / Já jsem Lucien. Obraz identity (sebeuvědomění člověka) se skládá z obrazů, které se v příběhu novely inscenátorům zdály blízké pro svou aktuálnost, uchopení pocitů mladého člověka v jeho vývoji, inspirující pro potenciální obraznost, ale také proto, aby výsledný obraz identity odpovídal jednak literárnímu smyslu novely a také smyslu vaší scénické představy.

Dva kovové žebříky o nestejně výšce a světlo jsou jednoduchým scénografickým řešením inscenace. Děj scénického tvaru se otevírá narozením Luciena Fleuriera a pokračuje obrazy z jednotlivých životních zastavení Luciena vybraných z literární předlohy. Kromě slovní formy jsou v obrazech i pohybové formy, které

Pokračování na straně 8

My tak jako nevíme. To hlavní je, že jsem nepochopila tu hloubku sdělení, jako co jsem si z toho měla odnést. Ale jako hezký zpracování a tak, ale já tomu nerozumím.

Marika, Kroměříž

Forma byla úžasná. Ano, to určitě, ale skutečně nevím, co si z toho mám odnést. Budu o tom ještě přemýšlet u pivečka, ale tím to asi skončí.

Míra, Kroměříž

Hrozně se mi to líbilo. Přijde mi naprosto super, že hrajou pro tenhle věk podle mě úplně nejlepší téma - existenciální. Je to hrozně konkrétní už tím věkem lidí a nakonec i tématem, který je o nesnášenlivosti. Člověk si nevyřeší vlastní existenciální problémy a nakonec je vyřeší nenávistí a egoismem. Dnešní uprchlíci, to je přece hrozně aktuální. Prostě jsem z toho byl nadšenější. Když tu vidím všechny ty klasiky, tak tohle je ono, co podle mě lidi tohoto věku mají hrát.

Vojtěch, Praha

No, byly tam nějaké postavy, ty něco dělaly, ale proč to dělaly, co je k tomu vede, jaký to má význam a co to znamená, to netuším. Příběh zrekonstruovat nedokážu. Vím jen, že tam byl Lucien. Bylo to nějak náročný na mě.

Jirka, Brno

Poučné. Dynamické. Zábavné.

Tomáš, Praha

Mně se na tom nejvíce líbil trik se zouváním lodiček.

Eva, Praha

Nádherná úplně skvělá první půlka, to jsem obdivoval divadelní prvky, co tam použili, ale v druhé půlce se už trochu opakovaly, takže tam to trochu padalo. Ale kdyby to skončilo v první půlce, tak jsem byl úplně nadšenější.

Pavel, Kadaň

Dokončení ze strany 7

vytvářejí napětí mezi slovem a tělem, ozvlášťují dějovou linii inscenace. Herecký projev těžší z ansámblového pojetí a tím povyšuje celkovou atmosféru inscenace tak, aby hra o/na hledání identity nebyla zatížena zbytečnými nescénickými prvky. Herecký projev Luciena byl ovlivněn určitým druhem hlasové indispozice. Na druhé straně svou hereckou postavu vedl tak, že v jednotlivých obrazech svého zastavení se, uvědomění se, neztrácel dynamiku procesu tvorby své vlastní originální scénické identity. Herecké projevy ostatních účastníků toho procesu jednak sloužily hlavní postavě,

vytvářeným obrazů a také vlastnímu ději. Pár slov na závěr. Slibný a upřímný vztah k sobě samotným (lidský i divadelní), který je součástí inscenace, nabízí i objevení procesu za sebe i ze sebe v plné míře a nekompromisně. A to samé se týká i toho, že nelze spoléhat na nikoho jiného, než opět na sebe sama. Hledání identity nikdy nekončí, zvláště ne v herectví.

Radvan Pácl

BURKE CUP 2016

ANKETA

Jaký film, knížku, muziku a divadelní představení byste našim čtenářům doporučili?

FILM

Nespoutaný Django (Honza, divák)
Každý milion dobrý (Věra, provozní)
Hurá do basy (Michal, technik)
Franco Zeffirelli – Romeo a Julie (Milan, lektor Diskusního klubu)
Rainman, Přelet nad kukaččím hnízdem (pan Tichý)
Lars a jeho velmi vážná známost (René, lektor Diskusního klubu)
Frida, Simon Birch (Simona, odborná pracovnice NIPOS-ARTAMA)

KNIHA

Přísně tajné vraždy, Šárka Horáková-Maixnerová (Honza, divák)
Za mřížemi vesele i smutně – Antonín Souček (Věra, provozní)
Nečtu. Nebaví mě to. (Michal, technik)
Velký Gatsby - Francis Scott Fitzgerald (Milan, lektor Diskusního klubu)
Robin S. Sharma: Mnich, který prodal své ferarri; Don Jose Ruiz: Můj dobrý přítel chřestýš (pan Tichý)
Salman Rushdie: Joseph Anton (René, lektor Diskusního klubu)
Jan Urban: Všem sráčům navzdory (Simona, odborná pracovnice NIPOS-ARTAMA)

HUDBA

Z davu (Honza, divák)
Jan Nedvéd (Věra, provozní)
Roxette (Michal, technik)
Monkey Business (Milan, lektor Diskusního klubu)
Beatles (pan Tichý)
Vlasta Redl (René, lektor Diskusního klubu)
Kari Bremnes (Simona, odborná pracovnice NIPOS-ARTAMA)

DIVADLO

Divadlo Point - Prostějov E=mc² (Honza, divák)
Divadelní společnost Háta – Hvězdné manýry (Věra, provozní)
Spomal Malenice – Bláha a Vrchlický (Michal, technik)
National Theatre Live – Hamlet s Benedictem Cumberbatchem (Milan, lektor Diskusního klubu)
William Shakespeare: Sen noci svatojánské, Divadlo A. Dvořáka Příbram (pan Tichý)
Miroslav Krobot: Brian, Dejvické divadlo (René, lektor Diskusního klubu)
Martin Františák: Doma, Divadelní soubor Jana Honsy; Martin Kolář: Hukot 4, DeFacto Mimo Jihlava (Simona, odborná pracovnice NIPOS-ARTAMA)

FOTO DNE

...dokončení ze strany 1

Kdysi amatér, dnes profesionál. Jak se to přihodilo?

Mně setkání s divadlem zcela změnilo život. Studoval jsem Střední zemědělskou školu v Ivančicích, měl jsem být mechanizátor v JZD. A cestou do školy jsem potkal v autobuse holku. Řekla mi, že by potřebovali v jednom amatérském souboru někoho, kdo hraje na akordeon, a pozvala mě na zkoušku. Na harmoniku jsem tedy nikdy nehrál, ale něco jsem tam předvedl a vzali mě. A kvůli tomu jsem opustil zemědělství a šel na gympl do Brna. To byla zcela zásadní věc. Dostal jsem se mezi úplně jiné lidi, než mezi kterými jsem se pohyboval do té doby.

A dnes o divadle píšeš a učíš studenty herectví. Jací jsou?

Mám svůj ateliér a s těmi lidmi trávím strašně moc času. Strašně důležitý je ten nejzačátkovější začátek. Musíme si vymezit a pocítit určité hodnoty, abychom se srovnali, jako když se srovnávají hodinky na stejný čas. Dělán to tak, že když někdo něco předvede, hodnotí to všichni. Učí se zároveň formulovat. Co se jim na tom líbí, co se jim na tom nelíbí. Já do toho nakonec samozřejmě vstupuju, ale začínají se hodnotit vzájemně spolužáci. Ze začátku považují za hodnoty spíše takové „šikovnosti“, třeba když je někdo po konzervatoři a něco dovede - jenže podle mě je to vnitřně prázdné. A vedle toho přijde holka, která nikdy divadlo nedělala, a udělá velmi prostou věc, která je ale velmi silná a osobní. Ptám se jich potom: kdybyste měli srovnat tyhle dvě věci, kde cítíte pro vás osobně větší hodnotu, co si víc zapamatujete? A oni nakonec řeknou tu holku... Když si lidi uvědomí tyhle základní věci, tak s nimi pak nemám problém. Ale to samozřejmě neplatí stoprocentně, je to jako v každém kolektivu. Někdy zafunguje celá skupina úžasně a někdy je tam jeden dva lidi, kteří nenaskočí na ten společný mód komunikace a je tam něco trochu jinak. Ale v zásadě nemám problém.

Co vlastně baví současné studenty?

Dnes se mladí jednoduše zakoukávají do současných textů a nejsou ochotni věci hlouběji studovat a nacházet si hodnoty ve složitějších věcech, v nějaké klasice. Když už na tom s nimi člověk dělá, tak se toho doberou, ale chce to větší tlak než dřív, je tam znát určitá pohodlnost. Taký zápasíme s tím, jak upadá schopnost pozornosti. Vidím to na kvalitě jejich písemného projevu, za posledních deset patnáct let to šlo zoufale dolů. Nevím, jak to pojmenovat, ale sleduji určitou povrchnost, chtějí všechno, co je zajímavé, dostat rychle.

Letos vedeš na JAMU absolventský ročník, už se chystáš na čerstvé prváky?

Dnes jsem mluvil s Ivo Krobotem, který mi říkal, že na režii a dramaturgii do prváku na JAMU jdou jen holky, že tam nebyl jediný kluk, kterého by mohli přijmout. No a kolem herectví se objevilo pár šikovných kluků, ale bylo jich strašně málo. Do druhého kola mi přišlo o šest kluků míň, protože je vzali na činohru na DAMU, po druhém kole mi odpadli ještě tři kluci, které vzali na alternu. Takže teď mám pět holek, ale jen tři kluky, a je potřeba to minimálně dorovnat. Je ale lepší, když je kluků o jednoho dva víc. A taky se spíš stane, že kluk během toho studia vypadne. Takže poprvé se nám stalo, že vypisujeme dodatečné přijímací zkoušky od 12. září a zájemci se mohou hlásit. A i když za nový termín přijímaček může nedostatek kluků, není to samozřejmě tak, že bychom nevzali i šikovnou holku.

Martin Rumler

Neděle 8. května 2016

10.00 (NN) DS Kroměříž / režie:
Ladislav Kolář

I. Levin: **Veroničin pokoj**

Mládeži do 15 let nepřístupno

12.15 (MS) *Diskuse (Veroničin pokoj)*

13.30 (NN) Soubor Jiráskova divadla
Hronov / režie: Miroslav Houšťek
A. Jirásek: **Vojnarka**

16.00 (MS) *Diskuse (Vojnarka)*

Čtvrtek 12. května 2016

19.30 (NN) Divadlo POINT
Prostějov / režie: Aleš Procházka
P. Cauvin, A. Procházka: **E=mc2,
láska moje**

22.00 (MS) *Diskuse (E=mc2, láska moje)*

Pátek 13. května 2016

9.00 (NN) DS Vojan Desná – Mladá
haluz / režie: Vladka Kodoušková
R. Howdon: **Úžasná svatba**

12.30 (MS) *Diskuse (Úžasná svatba)*

14.00 **Odpoledne s panem Tichým** -
překvapení pro účastníky přehlídky

17.00 (NN) DS Zmatkaři Dobronín /
režie: Ladislav Valeš

S. Stephenson: **Vzpomínky na vodě**

19.30 a 21.30 (PT) Divadelní studio
D3 Karlovy Vary / režie: Petra Ko-
hutová

T. Vůjtek: **Smíření**

20.00 (MS) *Diskuse (Vzpomínky na
vodě)*

23.30 (MS) *Diskuse (Smíření)*

Zpravodaj XXV. celostátní přehlídky ama-
térského činoherního a hudebního divadla
Divadelní Piknik Volyně 2016. Redakce:
Helena Plicková, Petra Jirásková, Martin
Rumler, David Slížek. Vydává Volyňská
kultura. Náklad 100 výtisků.